

Een grastheater: een vorm van 'land art' die tevens een comfortabele zitplaats biedt.

De Lage Oorsprong

Graslabyrint en Groen Forum

Tekst - Hanneke Jelles
Fotografie - Luc van Dam

In het intieme en kleinschalige Groene Forum, een amfitheater gemaakt van gras, genieten bezoekers van verhalen en kleinschalige voorstellingen. Om daarna rond te dwalen door het Graslabyrint.

In 1828 liet Jan Backer, uitvinder van de suikerraffinage, een mooi huis bouwen op een hoog punt met uitzicht over een oud beekdal in Oosterbeek. Zijn landgoed, De Lage Oorsprong, en tuin werden befaamd. In de Tweede Wereldoorlog ging het hoofdhuis in vlammen op; het is nooit herbouwd. In 1956 verkochten de toenmalige eigenaars het landgoed aan de gemeente Renkum. Sinds 2006 is het in erfpacht bij het Geldersch Landschap.

Nieuw leven

Mariëlle Kempen en haar partner Egbert Reerink wonen in het vroegere huis van de tuinbaas. Ze zetten zich in voor stichting Tuin de Lage Oorsprong die de geheel vervallen tuin tot nieuw leven wekte. De tuin is sinds 2008 opengesteld. "Door de ligging van de tuin in een kom, aflopend naar het uitgesleten dal van de Oorsprongbeek, vormt zich haast vanzelf een natuurlijk theater", zegt Kempen. "In Engeland zag ik een amfitheater van turf en gras, in 1990 ontworpen door Kim Wilkie voor Great Fosters Hotel. Het rijst prachtig op vanuit de bosrand. Toen ik het zag, was ik verkocht: een groen amfitheater zou hier ook fantastisch zijn, al is de situatie anders. Het leek me prachtig als je voor de bühne zit en het beekdal in kijkt. Het ontwerp van de tuin is gebaseerd op het originele ontwerp van Leonard Springer uit 1921, met vrij smalle paden. We hadden behoefte aan een plek waar we groepen mensen kunnen ontvangen en een verhaal kunnen vertellen."

Gras, cortenstaal en mos

De stichting klopte aan bij Copijn Tuin- en Landschapsarchitecten. Gerwin de Vries en Luc van Dam ontwierpen daar een groen forum dat simpelweg uit zoden, begroeid met gras, is opgebouwd. De zijanten zijn van cortenstaal waarin mossen groeien. Is er geen voorstelling dan is het een mooi landschapselement. Komt er publiek, dan verandert de 'land art' met behulp van kussentjes in een comfortabele zitplaats.

De uitvoering van de plannen bleef lang sluimeren, maar voorjaar 2011 waren financiering en overleg met alle partijen rond en sinds juli dit jaar is het Groene Forum in gebruik. Intussen had Luc van Dam, inmiddels werkzaam voor zijn eigen bureau Limes Landschapsadvies, nog een object getekend in opdracht van de stichting: een graslabyrint van 161 meter lang. De vorm ervan sluit aan op die van het Groene Forum en waaiert uit in het landschap. Luc van Dam: "Grassen geven gelaagdheid en zijn hier toegepast in een ton-sur-ton-concept, waardoor een verfijnd lijnenspel ontstaat." Luc koos als gras voor het labyrint *Festuca scoparia*. "Naast gras zijn strakke, gebogen platen cortenstaal gebruikt. Dat is sterk en duurzaam materiaal. Van alles wat we voor de tuin ontwikkelen, stellen we als voorwaarde dat het minstens honderd jaar mee moet kunnen gaan."

Tuin de Lage Oorsprong, Open Tuinen Gids 2011: Tuin nr 120,
Van Borsseleenweg 36, 6862 BJ Oosterbeek, Tel. (026) 339 29 44,
www.tuindelageoorsprong.nl

Open tot 1 oktober 2011 op woensdag, zaterdag en zondag van 13.00 u tot 17.00 uur. Groepsbezoek buiten de opengestelde dagen op afspraak; trouwpartijen mogelijk. Entree €4,50 p.p., kinderen t/m 12 jaar vrij entree.

Activiteiten in het Groene Forum:

- ✦ 16 september, 21.00 uur: film Charles Chaplin 'Modern Times' (1936)
- ✦ 17 september, 20.30 uur en 21.30 uur: 'Metropolis' (1927) film & dans van Beeldend Dans Theater Telder
- ✦ 24 en 25 september, op beide dagen om 14.00 uur en 16.00 uur: 'De Dwalende Natuurheks' Beeldend Dans Theater Telder

Landschappen van vaste planten en grassen

Tekst - Hanneke Jelles
Fotografie - Marianne van Lidth de Jeude

In de ontwerpen van Piet Oudolf hebben grassen een belangrijke rol gespeeld, lang voordat 'prairietuinen' in de mode kwamen. Recente prachtige voorbeelden zijn Battery Park (2005) en de High Line (fase 1 2009-2010), beide in New York.

Battery Park kijkt uit op het Vrijheidsbeeld en ligt aan de voet van een blok wolkenkrabbers. The Gardens of Remembrance, aangelegd na de aanval op het World Trade Centre in september 2011, maken er deel van uit. De High Line veranderde van roestige, overtollige spoorverbinding in het langste park ter wereld. Piet Oudolf maakte een beplantingsplan dat doet denken aan grasland. Vooral als het seizoen vordert, nemen de grassen de overhand.

Van beide parken staan mooie foto's in het recent bij uitgeverij Terra verschenen 'Piet Oudolf - Landschap in landschap', geschreven door Noel Kingsbury en vertaald door Hanneke van Dijk (ISBN 9789089892850, prijs € 39,95).

Links: Battery Park in het voorjaar.

Onder: De High Line, New York, veranderde van spoorverbinding in het langste park ter wereld.